

Reglerne i hovedtræk i den nye arvelov.

Den nye arvelov træder i kraft den 1. januar 2008. Der er tale om en fuldstændig revision af den hidtil gældende arvelov fra 1964. Lovforslaget til den nye arvelov blev fremsat den 6. december 2006 af justitsministeren på baggrund af betænkning nr. 1473/2006 fra udvalget til revision af arveloven og lov om skifte af fællesbo mv. (Arvelovsudvalget).

Ugifte samlevende arver fortsat ikke hinanden.

Efter hidtil gældende ret har ugifte samlevende ikke legal arveret og arver således kun hinanden, hvis de har oprettet testamente.

Arvelovsudvalget foreslog, at ugifte samlevende skulle tillægges en begrænset legal arveret (25 % men max 500.000), således at det som udgangspunkt ikke længere ville være nødvendigt for en vis gruppe af ugifte samlevende at oprette testamente for at få arveret efter hinanden. En sådan regel ville være en nydannelse i arveretlig henseende.

Førend justitsministeriet fremsatte lovforslaget om den nye arvelov, blev Arvelovsudvalgets forslag herom overvejet. Justitsministeriet var af en modsat opfattelse, når det gjaldt en indførelse af en sådan legal arveret, da det for Justitsministeriet var væsentligt at fastholde, at der er en principiel forskel – også i arveretlig henseende – på et ægteskab og et ugift samliv.

Det fremsatte forslag om legal arveret mellem visse ugifte samlevende blev derfor ikke medtaget i Justitsministeriets lovforslag, idet Justitsministeriet blandt andet i sine bemærkninger fremhævede, at indførelse af regler om legal arveret for visse ugifte samlevende i værste fald ville medføre uklarheder og bevismæssige vanskeligheder i reglernes håndtering.

At ugifte samlevende fortsat efter vedtagelsen af den nye arvelov ikke har legal arveret efter hinanden, betyder dog ikke, at man er afskåret fra at sikre sig i arvemæssig henseende. Det er blot fortsat nødvendigt at oprette et testamente, såfremt man som ugifte samlevende ønsker at arve hinanden. Se mere nedenfor.

Reglerne medfører styrkelse af ægtefællers stilling.

Såfremt ægtefæller efter ikrafttræden af de nye regler ikke opretter testamente om andet, følges arvelovens almindelige arveregler, den legale arveret.

Ægtefællers legale arvebrøk forhøjes fra de nuværende 1/3 til 1/2 af afdødes bo, således, at arven – såfremt afdøde efterlader sig børn – skal deles med 1/2 til afdødes ægtefælle og 1/2 til afdødes børn.

Man har mulighed for at begrænse både sin ægtefælles og/eller sine børns arv, således at disse alene er berettiget til at få deres såkaldte tvangsarv.

1/4 af den arvelod, som tilkommer arveladerens ægtefælle og børn, er tvangsarv. Såfremt afdøde efterlader sig både ægtefælle og børn, betyder det således, at 1/8 af afdødes bo er tvangsarv til ægtefællen og 1/8 af afdødes bo er tvangsarv til afdødes børn.

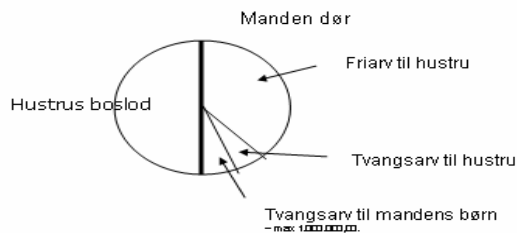
Tvangsarven i alt udgør således 1/4 af, hvad afdøde efterlader sig.

Det er ifølge den nye arvelov muligt at begrænse børnenes tvangsarv yderligere: Man vil ved testamente kunne bestemme, at tvangsarven til hvert af ens børn maksimalt skal udgøre kr. 1.000.000. Det bliver derfor i fremtiden lettere at sidestille fællesbørn og børn fra tidligere forhold i arveretlig henseende eller at gennemføre generationsskifte af erhvervsvirksomheder.

Som nævnt er man som arvelader underlagt tvangsarvereglerne, hvis man har ægtefælle og/eller børn. Man kan som arvelader i disse tilfælde efter de nye regler testere over 3/4 af alt, hvad man efterlader sig. Dette råderum kaldes arveladers friarv. Friarven udgør efter de hidtil gældende regler alene 1/2 af alt, hvad man efterlader sig.

De nye regler bevirker, at man i langt højere grad har mulighed for ved testamente at fordele sin formue ved sin død, som man ønsker.

Såfremt et ægtepar har almindeligt formuefællesskab og ønsker at begunstige længstlevende mest muligt på bekostning af førstafdødes børn, vil man ved hjælp af et testamente kunne begrænse arven til disse børn til 1/16 af ægtefællernes samlede formue. Dette kan illustreres med følgende eksempel:

Eksemplet kan endvidere illustreres på følgende måde:

Hustruen har en formue på kr. 400.000. Manden har en formue på kr. 2.200.000. Ægteparret har almindeligt formuefællesskab og deres fælleseje er således i alt kr. 2.600.000. Ægteparret har to fællesbørn.

Såfremt ægtefællerne ved testamente har begunstiget længstlevende mest muligt og manden afgår ved døden først, vil fordelingen være således:

Hustruen udtager først sin andel af fællesboet, sit boslod, 1/2 af den samlede formue: kr. 1.300.000

Herefter fordeles afdødes andel af den samlede formue således:

Hustruen modtager:
Friarv, 3/4 af, hvad afdøde efterlader sig: kr. 975.000
Tvangsarv, 1/8 af, hvad afdøde efterlader sig: kr. 162.500
Hustruen modtager i alt af den samlede formue: kr. 2.437.500

Afdødes to børn (fællesbørnene) modtager:
Tvangsarv til deling, 1/8 af, hvad afdøde efterlader sig: kr. 162.500
Hvilket svarer til 1/16 af den samlede formue.
Hvert barn får således kr. 81.250.

Ægtefællers styrkede stilling bygger endvidere på reglerne om den såkaldte suppleringsarv. Denne regel bevirker, at ægtefællen altid – uanset om der er oprettet testamente – har ret til at udtage i alt kr. 600.000. (Beløbet reguleres årligt).

Disse kr. 600.000 opgøres af følgende summer:

- længstlevendes andel af bodelen, bosloddet,
- længstlevendes arvelod,
- længstlevendes eventuelle særeje og
- livsforsikringer og pensionsydelse, som længstlevende modtager i anledning af dødsfaldet.

Såfremt boet ikke overstiger kr. 600.000 vil ægtefællen være berettiget til at udtage hele boet uden at afdødes børn er berettiget til arv.

Arvelovens væsentlige nyskabelse, det udvidede samlevertestamente.

Ugifte samlevende vil – under visse betingelser – i medfør af de nye regler kunne oprette et såkaldt "udvidet samlevertestamente", hvorefter to samlevende ved testamente kan bestemme, at de vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller.

Samleveren tillægges i medfør af et sådant udvidet samlevertestamente blandt andet følgende rettigheder:

1. arveret til halvdelen af, hvad den afdøde samlever efterlader sig, hvis afdøde havde børn, og ellers til hele formuen,
2. ret til forlods udtagelse af genstande, der udelukkende tjener til den pågældendes personlige brug,
3. ret til suppleringsarv, således at længstlevende kan udtage min. kr. 600.000.
4. ret til at udtage bestemte aktiver inden for arvelodden,
5. arvehenstand

Et udvidet samlevertestamente sidestiller ugifte samlevende med et ægtepar, der har rent fuldstændigt særeje. Det er ikke muligt at bestemme, at lovens regler om arv vedrørende fælleseje, herunder reglerne om uskiftet bo, skal finde anvendelse.

Som nævnt er et samlevertestamente kun gyldigt under visse betingelser. Blandt andet er det en betingelse, at parterne på tidspunktet for den førstafdøde samlevers død lever sammen på fælles bopæl og enten venter, har eller har haft et fælles barn eller har levet sammen på den fælles bopæl i et ægteskabslignende forhold i de sidste 2 år.

De nye arveregler bevirker en masse yderligere retsvirkninger og problemstillinger, som ikke beskrives nærmere i denne fremstilling. Man anbefales at søge juridisk rådgivning hos DELACOUR Advokatfirma, hvis der opstår arveretlige spørgsmål, herunder om man har behov for at oprette testamente.

Nedenstående jurister arbejder med arveretlige forhold:

Erik Hollensen

Lonnie Vestergaard Nielsen